

**Ivsti Baronii Veteracastrensis SS. Th. Et I. V. D.
Ill[ustrissi]mo Arch[iepisco]po Moguntino à Consilijs.
Epistolarvm Sacrarvm Ad Pontificem Max. Et Amplissimos
Cardinales &c. Libri VI**

Baronius, Justus

Mogvntiae, 1605

Ill[ustrissi]mo Et Rev[erendissi]mo Principi D. Ioanni Schvicardo,
Archiepiscopo Et Electori Mogvntino, S. R. Imp. per Germaniam
Archicancellario, Ivstvs Baronivs Veteracastrensis S.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70614)

ILL^{mo} ET REV^{mo} PRINCIPI

D. IOANNI
SCHVICARDO,
ARCHIEPISCOPO ET E-
LECTORI MOGVNTINO,
S. R. IMP. per Germaniam
Archicancellario,

IVSTVS BARONIVS VETE-
racastrensis.

EPISTOLARVM
scribendarum du-
plex ratio esse so-
let, ILLme & REV^{me} PRIN-
CEPS: vna voluptatis, neces-
situdinis altera. Vtramq; com-
plexus Turpilius Comicus, *a Apud S.
Hieron.
Epist. 42.*
• Sola, inquit, res est, quæ homines
absentes præsentem facit. Nec falsam *ad Nice-
am hypo.
Aquil.*
dedit, vt ^b Hieronymo placet,

):(2 in re *b Ibidem.*

EPISTOLA

in re non vera sententiam. Quid enim est tam præsens inter absentes, quam per Epistolas & alloqui & audire, quos diligas? Nam & rudes illi Ita-

c Cicer. 1. lia homines, quos^c Cascos Ennius
Tuscul. appellat, qui sibi, ut in Rhetoricis

d Lib. 1. Cicero ait, ritu ferino victum quære-
de inuēt. bant, ante chartæ & membranarum
ab initio.

Usus aut in dedolatis è ligno codicil-
lis, aut in corticibus arborum mutuò
Epistolarũ alloquia missitabant. Vn-
de & portitores earum tabellarios,
& scriptores à libris arborum libra-
rios vocauere. Quanto magis igitur
nos, expolito iam artibus mundo, id
non debemus omittere, quod illi sibi
præstiterunt, apud quos erat cruda ru-
sticitas, & qui humanitatem quodam
modo nesciebant? Hæc D. Hiero-
nymus: quibus simile aliud

Cice.

DEDICATORIA.

* Ciceronis adijcerem, nisi id e Lib. 2.
Epist. 4.
ad Curio.
nimis peruulgatū esset. De
me si quis forte quærat, quæ
mihi scribendarum Episto-
larum ratio fuerit, vnam ne-
cessitatem respōdebo: eam-
que si quis nosse desiderat,
age veniat in rem præsen-
tem, videat tabulas, argu-
menta subducatur, nō scriptas
à me litteras, sed tam paucas
scriptas mirabitur. De editi-
one minus laboro. Quæ e-
nim scriptu olim digna iu-
dicaui, lectu quī nunc indi-
gna iudicare potero? Lectu
inquam vel ijs, quibus scri-
pta non fuerunt. Qui vt et-
iamnum legant, non solum
):(3 patior

EPISTOLA

patior facilè & opto, sed & hortor & moneo. Quod si qui legere fastidient, nullam mihi vel horum nausea molestiam creabit. Aspernentur, abominentur, execrentur. Ego bonis bonis rationibus excusatus, facilè *Marrucinorum* istorum inuidiam cō-

fCic.7.E- temnam. Sed legere tamen
pist.21.ad debent, non dicendi ele-
Pap. Pe- gantia, quæ in Epistolis ^fvul-
tum. gari sermone texendis non est, sed
Ambr. li. 6. Epist. *gari sermone texendis* non est, sed
40. adSa- causæ ipsius simplicitate, &
bin. malignitatis suę opprobrio,
Lips. in qui quam multa mendacio-
Epistolic. rū millia de me omniq; sta-
cap. 7. tu meo in vulgus sparserint,
g Laert. hoc vno teste tanquam ^sin-
lib. 4. in
vita Xe-
nocr.

iurato

DEDICATORIA.

iurato Xenocrate, aut^h Metelli Nu^h Cic. lib.
midici fidissimis tabulis cogno-^{1. ad At-}
scent. Est enim verè quod a-^{tic. epi. 13.}
iunt, sermo animi index, ⁱ detegi-^{i Lips. præ}
murq; in Epistolis, & subijcitur ocu-^{log. Epist.}
culis planè nudi, vt si me nosse velis,
aut alium, Epistolas legas, quæ depin-
gunt. Ingenij, affectus, iudicij, imò &
vitæ non vana imago isthic. Itaq; vt
repetam quod & aliàs dixi,
quod ego nunc ea, quæ pri-
uatos quondam intra parie-
tes scripta & actitata sunt,
publicè nunc legenda, ac
totius orbis theatro spectan-
da, ppono, sinceritatis argu-
mentũ est. ^k Omnis .n. q. malè agit, ^{k Ioan. 3.}
odit lucẽ, & nõ venit ad lucẽ, vt nõ ar-^{20. 21.}
guatur opera eius. Qui autẽ facit veri-
tatem,

EPISTOLA

tatem, venit ad lucem, vt manifestentur opera eius, quia in Deo sunt facta. Quamobrem ego qui causæ meæ securissimè fido, nil celo, nil tegeo, nil tenebris aut verborum præstigijs inuoluo, sed in ipsa consiliorum penetralia aduersarios nunc intromitto, qui legant licet clausa, videant occulta, nil proditoriè, nil perfidè, machinatum me inuenient. Scripsi ad pares aut ad superiores. A paribus consilium, à superioribus auxilium postulauì, & in causa quidem optima, grauissima, sincerissima. De salute enim mea anxius, consului eos, quos
con-

DEDICATORIA.

consilio valere, & salutis negotia intelligere iudicabam. Necessitatibus constrictus opem imploravi eorū, quos & officio posse, & benignitate velle me iuuare cognoram.

Sed ne longius in hunc campum excurram, ad te sermonem conuerto ILLme & REV^{me} D^{ne}. Cui quamobrem hoc EPISTOLARE VOLUMEN consecrare, tuique sub Amplissimi nominis Clientela in lucem emittere voluerim, causæ mihi multe, sed è multis in primis duę fuerunt: insignis virtus tua, atq; insignis in me iam mul-

):(5 tis

EPISTOLA

tis annis pluribus argumen-
tis testata beneuolentia &
humanitas. De virtute ne-
mo est quin affatim perspe-
ctum habeat, quàm benè
cum titulo ARCHIEPISCO-
PI moribus tuis conueniat.
Tu enim es, cuius cura non
pro gregibus tantum tuis &
populis, sed & pro aliorum
gregum populorumque pa-
storibus vigilantissimè ex-
cubat: Tu es, quem omnes
pijssimè & religiosissimè vi-
uere, iustitiæ & æquitati a-
cerrimè incumbere, proces-
sionibus publicis non solum
interesse sed & præesse, Ve-
nerabile Sacramentum vel
publi-

DEDICATORIA.

publicè manibus portare, vel priuatim sepe sacris operando conficere, reformationis opus strenuè & confidenter persequi, Ecclesias scholasq; restaurare, pastores liberaliter habere, hæreses extirpare, pertinacibus nullam aurem præbere, errorum ac seditio num flabella omni ditionis fine eijcere, morigeros omni suauitate complecti, iustitiam deniq; foro, veritatem Ecclesijs, pacem terræ reducere norunt. Sunt hæc in ore atque oculis omnium clarissimè posita, multo que plura istis, quæ si ego commemorare vellem, habe-

EPISTOLA

haberem profectò, quo laudatissimis Imperatorib. non compararem te solùm, sed

1C. Plin.
in Paneg.
Traian.
dict.

& anteferrem. ¹ Salua est te Principe, omnibus vita & dignitas, nec iam consideratus ac sapiens, qui etatem in tenebris agit. Eadem quippe sub Principe virtutibus præmia, quæ in libertate: nec benefactis tantum ex conscientia merces, sed etiam præmia sunt. Amas constantiam ciuium, reëtosque ac viuidos animos non vt alij, contundis ac deprimis, sed foues & attollis. Prodest bonos esse, quum sit satis abundeque, si non nocet: his honores, his sacerdotia, his prouincias offers, hi amicitia tua, hi iudicio florent, acuuntur isti integritatis & industriæ pretio. Similes & dissimiles alliciuntur. nam præmia bonorum malorumque bonos ac malos faciunt.

Iam

D E D I C A T O R I A .

Iam erroribus quàm fideliter
mederis, omnibusque quos bonos fa-
cis, hanc astruis laudem, ne coëgisse
videaris. Quid vitam? Quid mores iu-
uentutis quàm piè & Catholicè
formas? Quem honorem dicendi ma-
gistris, quam dignitatem Ortho-
doxè fidei Doctoribus habes?
Ut sub te spiritum & sanguinem &
patriam recepit Catholica fides,
quam priorum temporum immanitas
exilijs punierat, cum sibi vitiorum o-
mnium conscij homines, inimicam vi-
tys fidem sacrilegè relegarent?
At tu eandem fidem in complexu, o-
culis, auribus habes. Prestas enim
quæcunq; præcipit, tantumq; eam dili-
gis, quantum ab illa probaris. Sed &
comitas tua quanta? Securi
& hilares, cū cōmodum est, conueni-
mus,

EPISTOLA

mus, & admittente Principe, interdum est aliquid quod nos domi quasi magis necessarium teneat. Excusati semper tibi, nec vnquam excusandi sumus. Scis enim sibi quemq; præstare, quod te videat, quod te frequentet, ac tantò liberalius ac diutius voluptatis huius copiam præbes. Nec salutationes tuas fuga & vastitas sequitur: remoramur, resistimus, vt in cõmuni domo. En quantus se laudum tuarum campus aperit
ILL^{mc} PRINCEPS, quanta seges, si expatiari longius liberet. Sed hic sisto pedem, vnumque illud addo: Talem ac tantum Principem.
APOSTOLICAS & CARDINALITAS litteras, quas hic quasi selectissimum exerci-
tum

DEDICATORIA.

tum in hostes emitto, efflagitasse ductorem, ne quod

^m Chabrias & ⁿ Philippus dicere m Plutar. in Apoph. n Siob. ser mon. 52. confuescebāt, Leonem, agmen ceruo duce incedere cogere-

tur. Sed & hunc ipsum tibi honorem tua innumerabilia in me merita vindicabāt.

Tu enim primo huc cum familia aduentantem quasi alter° Onesiphorus Paulinus, aut

^p Florētius Hieronymian° hospitio o 2. Tim. 1. 16. p Hieron. Epist. 5. ad Florēt. tuo ac refrigerio excepisti,

tu pressum inuidia ac maledictis aduersariorum amore tuo suauissimo subleuasti, vstum miserijs aura liberalitatis tuæ refocillasti, naufragum in portum reduxi-

EPISTOLA

duxisti, periclitantem apud
Principes, principibus re-
conciliaſti, muneris deni-
que expertem, munere ho-
neſtiſſimo collocupletaſti:
nec dum finem facis, diuini
amoris tui erga me verbis
factiſque liberaliſſimè de-
monſtrandi. Quibus tuis
immortalibus in me meritis
cum nec referre pares, neq;
agere ſatis dignas gratias
poſſim, en accipe hoc qua-
lecunq; gratiſſimi pectoris
pignus, natum quidem o-
lim, ſed noua nunc incude
perpolitum, noua ſtructura
decoratum, noua denique
acceſſione locupletatum,

vt

DEDICATORIA.

vt vix paucula aliqua veteris faciei lineamenta appareant. Quod si quid tamen debiti ponderis aut decoris abesse putabis, quæso sarcinat id diues ille bonitatis tuæ penus, tesseramque hanc habe gratissimæ meæ in te voluntatis. Quam dum æqui bonique consules, ego Deum per dius pernoxque precabor, Catholicæ vt Ecclesiæ, Romano Imperio, tibi mihi que ac populis tuis, omni animi suauitate ac lubentia in te recumbentibus, diu superstes viuas, & quæ præclara restaurandæ fidei opera cœpisti, præclariorio-

EPISTOLA DEDICAT.
rioribus compleas, & felici-
oribus absolvas. Vale. Mo-
gunt. 3. Idus Mart. M. DCV.

BENE-